

Nytt implantat – kortere behandling

For tolv år siden var forskning på biomaterialer og implantater helt nytt i Norge, og professor Jan Eirik Ellingsen var så å si alene om å drive med dette ved Det odontologiske fakultet i Oslo. Miljøet har vokst mye siden den gang og er nå helt på høyden internasjonalt. I løpet av 2004 kan alle norske tannleger få tilgang til et nytt implantat som gir kortere behandlingstid og bedre resultat.

Hva slags produkt er det dere har utviklet ved Klinisk forskningslaboratorium i Geitmyrsveien, Jan Eirik Ellingsen?
– Utgangspunktet for at jeg med

min bakgrunn som klinisk protetiker startet denne forskningen, var et ønske om å utvikle et implantat som kan oppnå minst samme benteilheling, men med kortere teilhelingstid enn de tradisjonelle 4–6 månedene vi har lært av Per-Ingvar Brånemark, og som vi klokkelig har holdt oss til i alle år. Det vi kort fortalt nå har forsket oss frem til, er et implantat i titan der vi har manipulert overflatekjemien til metallet med fluor, på en slik måte at bensusubstansen bindes til implantatet mye raskere og også, viser det seg, i mye større grad enn det som er tilfellet med andre materialer på markedet. Enkelt forklart vokser benet

sammen med de nye implantatene på en måte som gjør at festet blir sterkere og mer ben kommer i kontakt med implantatet. Og som sagt; dette skjer mye raskere enn før, slik at behandlingstiden kan forkortes betydelig uten at selve benteilhelingen blir dårligere.

– Når vil den vanlige norske tannlege få tilgang til det nye implantatet?

– Produktet er i og for seg ferdig utviklet og godkjent av det amerikanske Food and Drug Administration (FDA). Men før vi slipper det ut på markedet gjenstår litt mer klinisk testing. Dette er vi i gang med nå, både i Norge og i mange andre land i Europa, og dessuten i USA. Vi vil gjerne ha produktets egenskaper grundig dokumentert, så parallelt med at implantatene utprøves klinisk i privatpraksiser en rekke steder, blant annet ved ti klinikker her i landet, utføres det også kliniske universitetstester flere steder. Vi er snart i mål med

alt dette, og i løpet av 2004 vil det nye implantatet være fritt tilgjengelig.

– Stemmer det at det norske forskningsmiljøet er lengst fremme på dette området?

– Vi ønsker å være gode internasjonalt innen biomaterialer og implantatforskning, og når det gjelder implantatoverflater mener jeg at vi er i fremste linje. Og det til tross for at vi er få og har små midler, i hvert fall sammenlignet med forskningsmiljøene i mange andre land. Her ved fakultetet er vi imidlertid de som har mest penger for tiden, ikke minst takket være et EU-prosjekt der vi nå har halt i land den største summen til et enkeltprosjekt noensinne ved Universitet i Oslo. Det handler også om biomaterialer, og biologisk rettet behandling.

Når det gjelder dette titanprosjektet, tror jeg vi har nådd så langt som vi er fordi vi har konsentrert oss om én konkret liten nisje. Vi tenkte som så at vi kan en del om biologi og en del om materialer, og det har vi holdt oss til, mens andre forskningsmiljøer i andre land har tatt seg av andre deler av forskningen. Vi har en lang historie med fluor- og mineralisasjonsforskning her ved fakultetet, og dette prosjektet kom i stand etter fruktbare samtaler med professor Gunnar Rølla. Og selvsagt samarbeider vi med eksterne forskergrupper og utveksler erfaringer hele veien. Tidligere i år arrangerte vi et møte her i Norge, på Hurtigruta. De fremste forskerne i verden på området biomaterialer deltok. Det sier litt om hvordan det norske miljøet vurderes ute, og det er jeg stolt av. Som resultat av dette møtet foreligger nå en bok, som kom ut sist høst, og som Ståle Petter Lyngstadaas og jeg har vært redaktører for.

Det jeg imidlertid er aller mest fornøyd med, er at det kommer noe helt konkret ut av vår virksomhet som alle kan få glede av, i form av et helt nytt

Professor Jan Eirik Ellingsen leder Klinisk forskningslaboratorium ved Det odontologiske fakultet i Oslo. Om kort tid lanseres et nytt implantat som gjør behandlingstiden betydelig kortere, som resultat av Ellingsens forskning på biomaterialer.

produkt. Da får samfunnet noe igjen for sin investering og satsing på forskningen. Det er jeg glad for at jeg får være med på, sier professor Jan Eirik Ellingsen, som har flere roller ved Det odontologiske fakultet i Oslo. Ved siden av å være leder for Klinisk forskningslaboratorium som er i sterk vekst, er han egentlig ansatt som fagleder ved Avdeling for protetik, der de nå gjennomgår tidenes generasjonsskifte. Og ikke nok med det; én dag i uken er han privatpraktiserende tannlege, og jobber klinisk som protetiker i Oslo sentrum. Det er ikke rart at han gleder seg til litt juleferie.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi ■